

Patronat Honorowy



Burmistrz Miasta i Gminy
Buska-Zdroju

Promotor



www.orkiestrasonata.pl

Organizator



Partnerzy wspierający



Partner Specjalny



Patronat Medialny

Tygodnik
PONIEDZIA

telewizja
poniedzie TV

busko.com.pl
portal regionalny

RK RADIO
KIELCE
101.4 MHz



Nadzwyczajny Koncert Symfoniczny

Gloria Polonica

w ramach obchodów 100-lecia Odzyskania Niepodległości

w wykonaniu
Warszawskiej Orkiestry Symfonicznej "Sonata"
im. Bogumiła Łepeckiego
pod dyrekcją BOGDANA OŁĘDZKIEGO

Kultura Słowa Żywego
dyrektor generalny orkiestry Jacek Łepecki



Symfonia
h-moll op.24
"Polonia"
Ignacego Jana
Paderewskiego

Kościół pw. Św. Brata Alberta Chmielowskiego w Busku-Zdroju
21 kwietnia 2018 r. godz. 19:00

IGNACY JAN PADEREWSKI (1860-1941)

SYMFONIA h-moll „POLONIA” op. 24

Allegro vivace e molto appassionato

Andante con moto

Vivace

Symfonia h-moll jedyny utwór Paderewskiego tego rodzaju – to dzieło wieńczące kompozytorski dorobek wybitnego pianisty, patrioty i męża stanu.

Nad tym monumentalnym muzycznym freskiem inspirowanym Powstaniem Styczniowym 1863 Paderewski pracował przez kilka lat. Symfonia „Polonia”, w której kompozytor maluje obrazami muzycznymi historię Polski poczynając od Lechusa 550 r. po czasy współczesne. Wydarzenia historyczne nie są „przedstawione” w partyturze chronologicznie. Wizja obrazów muzycznych u kompozytora była podyktowana stanem emocjonalnym i refleksją w danym momencie, w chwili pisania utworu.

Studiując partyturę stopniowo odkrywa się wartości artystyczne dzieła i obrazy - wydarzenia ściśle związane z naszą historią. W literaturze muzycznej istnieje wiele utworów programowych takich jak: 3 Symfonia „Bohaterska” L. van Beethovena, Symfonia fantastyczna Berlioz, czy obrazki z wystawy M. Mussorgskiego. Wizja programowa tych dzieł jest jednak wynikiem fantazji kompozytora i jest związana z jakimś bohaterem, artystą, dziełami malarskimi. Symfonia Paderewskiego łączy się nierozzerwalnie z konkretną rzeczywistością, tragicznymi wydarzeniami mającymi miejsce w Polskiej historii na przestrzeni wieków.

Tworzyłem pierwszej części utworu zaczynającej się podniosłym wstępem pełnym smutku i zadumy jest ekspresyjny temat - wiolonczel, fagotów, kontrabasów i tuby, oraz szereg znaczących stale powracających motywów muzycznych.

Na pierwszy plan wysuwa się tutaj patetyczny „motyw przemocy” grany przez tonitruon, puzy, wiolonczele i kontrabasy. Zbliżając się do końca tej części utworu w pewnym momencie poczynając od delikatnych ruchów poszczególnych instrumentów (nadzieja na powstanie Polski) powoli zagęszczającej się harmonii, rosnącej dynamiki do maksymalnych brzmień (potyczki i nasilenia powstańcze) niespodziewanie

przerywa głos organów (msza za poległych powstańców) aby zakończyć tę część akordem h-moll, jakby wizją kompozytora o niepodległej Polsce, spełniona na mocy Traktatu Wersalskiego 28 czerwca 1919 r.

Odmienne, wyraźnie elegijny charakter ma druga część dzieła – jakby modlitwa za poległych Powstańców. Melodyjny temat klarnetu, który jest podejmowany przez różne instrumenty, poprzedza tajemniczy wstęp kontrabasów i wiolonczel – misterio. Całość rozwija się dalej do burzliwego brzmienia wszystkich instrumentów aby zakończyć pogodzeniem się z losem i pytaniem dlaczego? Pozostającym bez odpowiedzi.

W trzeciej części przeżywamy wraz z autorem to, co głęboko odczuwał w sercu i jasno wypowiedział. Tajemniczy z początku niepokój w głuchych szmerach instrumentów smyczkowych, następnie ukazujący się w basach temat osnuty na melodii hymnu narodowego po którym pojawiają się nagle sygnały trąbek. Wzmacniająca się dynamika, chwile otuchy i wiary, wreszcie znowu groźny „motyw przemocy”. Z chaosu groźnych dźwięków wyłania się eksponowany na początku w basach śpiewny temat jakby mistyczny korowód duchów: temat oparty na motywach melodii „Jeszcze Polska nie zginęła”. Korowód duchów znika a na ziemi pozostaje żal, smutek i rozpacz ujęte w niesamowite dźwięki uroczystego marsza żałobnego jakby wizja Powstania Warszawskiego 1 sierpnia 1944 r. (przygotowanie i wybuch). Wnet po tym ostatecznym ponurym zwątpieniu następuje pełne nadzieje SURSUM CORDA, obraz jasnej przyszłości świata w wyobraźni kompozytora. Na koniec wspaniała koda łącząca w sobie wszystkie tematy symfonii.

Prawykonanie symfonii odbyło się w grudniu 1908 r. Ogromny sukces jaki, symfonia odniosła w Bostonie zapoczątkował triumf dzieła na estradach Nowego Jorku, Waszyngtonu, Filadelfii, Baltimore, Londynu i Paryża. Prawykonanie polskie miało miejsce we Lwowie w 1910 r. w setną rocznicę urodzin Fryderyka Chopina.

